

1. oktobar – Međunarodni dan starijih osoba

Međunarodni dan starijih osoba se u svetu i kod nas obeležava 1. oktobra, u skladu sa Rezolucijom 45/106 koju je proglasila Generalna skupština Ujedinjenih nacija 14. decembra 1990. godine, sa ciljem da se naglasi važnost prilagođavanja životnog okruženja potrebama i sposobnostima stanovnika trećeg doba. Nakon ove inicijative, Generalna skupština Ujedinjenih nacija je 1991. godine, u skladu sa Rezolucijom 46/91, usvojila principe Ujedinjenih nacija koji se odnose na starije osobe. Na Svetskoj skupštini o starenju 2002. godine usvojen je Madridski međunarodni akcioni plan za starenje kako bi se odgovorilo na mogućnosti i izazove starenja stanovništva u 21. veku i promovisao razvoj društva za sve generacije.

Najnovije projekcije Ujedinjenih nacija pokazuju da se do 2050. godine predviđa da će broj osoba starijih od 65 godina širom sveta biti više nego dvostruko veći od broja dece mlađe od pet godina i približno isti kao i broj dece mlađe od 12 godina. Kako žene imaju duži očekivani životni vek u odnosu na muškarce, one su brojnije u starijoj dobi u svim starosnim kategorijama. U Srbiji žene čine 56% populacije starosti od 65 do 79 godina i 62% populacije starije od 80 godina.

Ove godine Međunarodni dan starijih osoba je usmeren na starije žene i tema 2022. godine je: „Otpornost i doprinosi starijih žena”.

Pandemija COVID-19 povećala je postojeće nejednakosti, pri čemu su u poslednje tri godine posebno intenzivni socijalno-ekonomski, ekološki, zdravstveni i klimatski uticaji na živote starijih osoba, a pre svega starijih žena koje čine većinu starijih osoba.

Dok starije žene nastavljaju da značajno doprinose svom političkom, građanskom, ekonomskom, društvenom i kulturnom životu, njihovi doprinosi i iskustva ostaju uglavnom nevidljivi i zanemareni, ograničeni rodnom neravnopravnošću koja se nagomilava tokom života. Ukrštanje diskriminacije na osnovu starosti i pola stvara nove i povećava postojeće nejednakosti, uključujući negativne stereotipe koji kombinuju ejdžizam i seksizam.

Međunarodni dan starijih osoba 2022. je poziv na akciju i prilika da se glasovi starijih žena čuju, prepoznaju i uvažavaju i da se time pokaže njihova otpornost i doprinosi u društvu, da se promoviše politički dijalog za unapređenje zaštite ljudskih prava starijih osoba i prepozna doprinos starijih žena održivom razvoju.

Ciljevi ovogodišnje kampanje su:

1. Isticanje otpornosti starijih žena u suočavanju sa ekološkim, društvenim, ekonomskim i celoživotnim nejednakostima.
2. Podizanje svesti o važnosti poboljšanog prikupljanja i analize podataka prema starosti i polu, kako bi se obezbedili osnovni naučni dokazi za efikasne javne politike.
3. Zagovaranje da države članice, specijalizovane agencije Ujedinjenih nacija i drugi entiteti Ujedinjenih nacija, kao i civilno društvo uključe starije žene u sve javne politike,

osiguravajući rodnu ravnopravnost kako je opisano u izveštaju generalnog sekretara, „Naša zajednička agenda”.

Institut za javno zdravlje Srbije „Dr Milan Jovanović Batut”, zajedno sa Zavoda za javno zdravlje Pirot, obeležio je Međunarodni dan starijih osoba u cilju promovisanja doprinosa starijih žena pre svega u porodici, u zajednici i društvu, organizovanjem različitih edukativno-promotivnih aktivnosti.